

Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan Miesjaoston puheenjohtaja

Kari Uotila

Maanantai 7.6.2010 klo 10, Suomen elokuvasäätiö, Kanavakatu 12, Helsinki
Miehen työ -palkinnonluovutustilaisuus

Muutokset puhuttaessa mahdollisia

MIEHEN TYÖ -PALKINTO 2010

Hyvät kuulijat,

Tasa-arvoasian neuvottelukunta on parlamentaarinen neuvottelukunta, jossa on edustajia kuudesta suurimmasta eduskuntapuolueesta. Neuvottelukunta on luonteeltaan pysyvä, ja sillä on neuvoa antava asema valtionhallinnossa. Neuvottelukunta toimii asiantuntijana ja lausunnon sekä esitysten antajana sukupuolten tasa-arvoa koskevissa asioissa. Se on tasa-arvon toteutumisen seuraaja ja edistäjä sekä yksi kolmesta kansallisesta tasa-arvoelimestä, jotka on hallinnollisesti sijoitettu sosiaali- ja terveysministeriöön. Kaksi muuta ovat tasa-arvovaltuutetun toimisto ja tasa-arvoyksikkö.

Vuonna 1972 perustettu tasa-arvoasiain neuvottelukunta on toimintansa alusta saakka kiinnittänyt huomiota myös miehiin. Neuvottelukunnassa koettiin jo varhain, että sukupuolten tasa-arvokeskustelun on oltava vuoropuhelua naisten ja miesten välillä, ja tähän tehtävään vuonna 1988 perustettu Miesjaosto on vastannut. Miesjaoston perustehtävä on kartoittaa ja tuoda esiin miesten kokemia sukupuoleen liittyviä ongelmia tasa-arvon näkökulmasta, herättää miesten kiinnostus tasa-arvotyötä kohtaan ja osallistua alan kansainväliseen, erityisesti pohjoismaiseen, yhteistyöhön.

Miesten osallistuminen tasa-arvotyöhön ja -keskusteluun on erittäin tärkeää. Niin miesten kuin naistenkaan osallistuminen tasa-arvotyöhön ei saa rajoittua vain oman sukupuolen kokemuksiin epäkohtiin. On tärkeää saada miehet mukaan edistämään naisten aseman parantamista. Yhtälailla on tärkeää saada naiset mukaan miesten tasa-arvo-ongelmien ratkaisuun. Tasa-arvo ei voi edetä liian pitkälle.

Oma innostukseni ja motivaationi tasa-arvotyöhön lähtee juuri miesten ja naisten yhteisistä haasteista. Naisten euro on vain 80 senttiä, mutta totta on myös se, miesten vuosi kestää vain 11 kuukautta. Nämä ilmiöt kietoutuvat yhteen ja niiden taustalta voidaan löytää samoja rakenteita ja roolimalleja. Nämä eivät ole toisillensa vastakkaisia ongelmia, vaan sekä miesten että naisten yhteisiä haasteita. Laaja-alaisella yhteistyöllä voimme rakentaa tasa-arvopolitiikkaa, joka hyödyttää niin naisia kuin miehiäkin.

Yksi miesjaoston vahvuuksista on toimiminen poliitikkojen, viranomaisten, tutkijoiden ja järjestöjen kohtaamispaikkana. Miesjaosto on koko olemassaolonsa ajan toiminut foorumina, jossa eri lailla miehistä ja tasa-arvosta ajattelevat tekevät yhteistyötä. Miesjaostolla on monia pitkäkestoisia teemoja, joista osaa se on käsitellyt koko 20-vuotisen olemassaolonsa ajan. Yksin näistä on isyyden vahvistaminen. Tasa-arvoasiain neuvottelukunta teki ensimmäisenä esityksen sairausvakuutuslain muuttamisesta siten, että se mahdollistaisi miehille niin sanotun synnytysloman jo vuonna 1976. Tämän jälkeen TANE on edistänyt isille korvamerkittyjen vanhempainvapaiden voimaantumista ja tukenut miehiä käyttämään yhdessä jaettavia vanhempainvapaita. Nykyään neuvottelukunta tukee niin sanottua 6+6+6 –mallia, jossa äidille ja isällä on varattu omat vapaansa sekä yksi vanhempien kesken sovittava kausi vanhempainvapaata.

Neuvottelukunta tukee myös isyyslain kokonaisuudistusta, jota eduskunnan lakivaliokuntakin kiirehti käsitellessään tekemääni lakialoitetta isyyslain muuttamiseksi. Aloitteessa esitetään, että kunnallinen lastenvalvoja saisi oikeuden nostaa isyydenvahvistamiskanteen, kun biologinen isä haluaa tunnustaa lapsensa, vaikka tahollaan avioliitossa oleva äiti sitä vastustaa.

On järkyttävää, että vuodelta 1976 oleva laki estää niin isän kuin lapsenkin oikeuksien toteutumisen. Tilanne on YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen vastainen, sillä sen mukaan lapsella on, mikäli mahdollista, oikeus tietää alkuperänsä ja olla vanhempiensa hoidettavana. Isyyslakimme ei yksinkertaisesti vastaa tätä päivää. Perhe-elämä ja vanhemmuus on muuttunut ja isät haluaavat yhä enemmän olla mukana lastensa elämässä. Ilokseni myös oikeusministeriön lainsäädäntöjohtaja Antti T. Leinonen kirjoitti 4.6. Helsingin Sanomien mielipidepalstalla, että isyyslain uudistaminen on otettava seuraavaan hallitusohjelmaan. 70-

luvun arvoihin perustuvan lain ja nykypäivän perhetodellisuuden välinen kuilu otetaan siis vakavasti ministeriössäkin. Isyyslakikeskustelu osoittaa, että miesten arkeen liittyvällä tasa-arvokeskustelulla on merkitystä. Paine isyyslain uudistamiseksi kasvaa, ja samalla miesnäkökulma on ottanut paikkansa suomalaisessa tasa-arvokeskustelussa.

Toinen Miesjaoston pitkäkestoinen teema on miesten naisiin kohdistaman väkivallan ehkäiseminen. Viime vuosina se on laajentunut koskemaan myös miehiin kohdistuvan perhe- ja parisuhdeväkivallan, josta valmistuvaa kyselytutkimusta miesjaosto on seurannut tiiviisti.

Tänä vuonna Miesjaosto järjestää yhdessä miesjärjestöjen, miestyötä tekevien tahojen ja tasa-arvokeskustelun kanssa miehiä ja tasa-arvopoliittikkaa käsittelevän seminaarin marraskuussa. Jaosto osallistuu Tampereen Miespäivien valmisteluun sekä pohtii edelleen asevelvollisuutta ja maanpuolustusta sukupuolen ja tasa-arvon näkökulmasta.

Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan Miesjaosto on toiminut yhteiskunnallisen miespoliittisen keskustelun herättäjänä ja osaltaan auttanut miesnäkökulmien esiinnousua suomalaisessa tasa-arvokeskustelussa. Miesjaosto on toiminnallaan pyrkinyt tuomaan tasa-arvokysymykset lähemmäksi miesten arkea ja innostanut miehiä tasa-arvotyön pariin. Tasa-arvoasiain neuvottelukunta myöntää vuosittain Miehen työ -palkinnon Miesjaoston esittämälle henkilölle tai taholle, joka on omalla toiminnallaan edistänyt sukupuolten tasa-arvoa esimerkillisesti – tehnyt siis miehen työn.

Miesjaoston puolesta kiitän Miehen työ -palkinnon saajien elokuvaohjaajien - Visa Koiso-Kanttilan, Joonas Berghällin, Mika Hotakaisen ja Mika Ronkaisen - harvinaislaatuista rohkeutta nostaa esiin vaikeita miehiä koskevia kysymyksiä ja kykyä purkaa miehiin liitettyä puhumattomuuden myyttiä.

Lisätietoja:

Miesjaoston puheenjohtaja Kari Uotila 044 511 3130

Miesjaoston sihteeri Arto Jokinen 050 346 9534